

Bundel - 08 Commissie Muskus- en Beverratten van 1 juli 2022

Agenda bijlagen

Agenda.docx

Dagprogramma

10.00 uur Inloop bij Wetterskip Fryslân in Leeuwarden

10.30 uur Start CMB vergadering

11.30 uur Presentatie bestrijding in Fryslân, verleden en toekomst

12.15 uur Lunch

13.00 uur Presentatie eDNA en toepassingen (UvA)

14.00 uur Veldbezoek eDNA in de praktijk

15.00 uur Bezoek laboratorium Wetterskip Fryslân

16.00 uur Einde

Agenda CMB-vergadering

- 1 Opening.
- 2 Verslag vergadering CMB gehouden op 18 maart 2022 (bijlage CMB 22-7. Ter vaststelling).
CMB 22-7.docx
- 3 Landelijke begroting muskus- en beverratten 2023 (bijlagen CMB 22-8a t/m c. Ter vaststelling).
Gevraagd besluit:
De CMB neemt kennis van de onderzoeksbegroting 2023-2025.
De CMB stemt in met de Landelijke begroting muskus- en beverratten 2023.
De CMB stemt in met de aanwending van € 130.000 uit het Eigen Vermogen muskus- en beverratten.
CMB 22-8a.docx
CMB 22-8b.pdf
CMB 22-8c.pdf
- 4 Beverproblematiek (bijlagen CMB 22-9a en b. Ter oriëntatie).
CMB 22-9a.docx
CMB 22-9b.docx
- 5 Rondvraag.
- 6 Sluiting.

De leden van de Uniecommissie
Muskus- en Beverratten

datum
14 juni 2022

ons kenmerk
118575 EL

contactpersoon
Dolf Moerkens

bijlage(n)
CMB 22-7 t/m 9

uw kenmerk
-

e-mail
dmoerkens@uvw.nl

betreft
CMB-vergadering 1 juli 2022

AGENDA voor de vergadering én excursie van Uniecommissie Muskus- en Beverratten te houden op:

**vrijdag 1 juli 2022 van 10:00 – 16:00 bij Wetterskip Fryslân,
Fryslânplein 3, 8914 BZ Leeuwarden**

Dagprogramma

10.00 uur Inloop bij Wetterskip Fryslân in Leeuwarden
10.30 uur Start CMB vergadering
11.30 uur Prestentatie bestrijding in Fryslân, verleden en toekomst
12.15 uur Lunch
13.00 uur Presentatie eDNA en toepassingen (UvA)
14.00 uur Veldbezoek eDNA in de praktijk
15.00 uur Bezoek laboratorium Wetterskip Fryslân
16.00 uur Einde

Agenda CMB-vergadering op volgende bladzijde

Agenda CMB-vergadering

1. Opening.
2. Verslag vergadering CMB gehouden op 18 maart 2022 (bijlage CMB 22-7. Ter vaststelling).

BESPREEKPUNTEN

3. Landelijke begroting muskus- en beverratten 2023 (bijlagen CMB 22-8a t/m c. Ter vaststelling).

Gevraagd besluit:

1. De CMB neemt kennis van de onderzoeksbegroting 2023-2025.
 2. De CMB stemt in met de Landelijke begroting muskus- en beverratten 2023.
 3. De CMB stemt in met de aanwending van € 130.000 uit het Eigen Vermogen muskus- en beverratten.
4. Beverproblematiek (bijlagen CMB 22-9a en b. Ter oriëntatie).

HAMERSTUKKEN

5. Rondvraag.
6. Sluiting.

Verslag

Agendapunt

2

**VERGADERING UNIECOMMISSIE MUSKUS- EN BEVERRATTEN
GEHOUDEN OP 18 MAART 2022****Aanwezig:**

Jeroen Haan (voorzitter), Piet Boer, Esther Groenenberg, Kees de Jong, Luc Mangnus, Arthur Meuleman, Els Otterman, Wim Stegeman, Bé de Winter, Chrit Wolfhagen en Dolf Moerkens (secretaris)

Afwezig: -**1. Opening**

De voorzitter opent om 13:00 uur de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Chrit Wolfhagen van Waterschap Limburg is nieuw in dit overleg en stelt zich voor. Els Otterman is vanaf heden de vaste vertegenwoordiger namens Mrb WMNL.

**2. Verslag vergadering CMB gehouden op 13 januari 2022
(bijlage CMB 22-3)**

Het verslag van de CMB-vergadering van 13 januari 2022 is vastgesteld.

BESPREEKPUNTEN**3. Jaarverslag muskus- en beverratten 2021
(bijlagen CMB 22-4a t/m c)**

Arthur Meuleman leidt het onderwerp in: landelijk is er sprake van een daling van een daling van vangsten maar dit is niet bij alle waterschappen het geval. Er is zorg over de prestaties en het aantal uren bij een aantal bestrijdingsorganisaties. Gezamenlijk zitten we nog niet op het punt dat we met minder mensen toekunnen. De vraag is of we er met z'n allen voor kunnen zorgen dat we het aantal uren op het gewenste niveau houden. Dit is weliswaar een verantwoordelijkheid van het management maar die zijn hiervoor afhankelijk van de ruimte die men krijgt van het bestuur.

Luc Mangnus antwoordt dat de constatering ook Scheldestromen betreft. Men krijgt er nog moeilijk de vinger achter. Het aantal uren is nauwelijks gedaald. Er komt een voorstel voor het bestuur om het aantal fte's naar 20 te brengen. De vraag is welke garantie je dan hebt dat het gaat dalen.

Els Otterman geeft aan dat ze geen antwoord op de laatste vraag heeft. Gevoelsmatig moet je een grotere en kwalitatieve betere inzet leveren. Bij WMNL tenslotte is er sprake van veel nieuwe medewerkers die deels opleidingsuren schrijven en dus nog niet volledig bijdragen aan het aantal velduren.

Bé de Winter stelt dat we gezamenlijk een ambitie hebben afgesproken. We zien dat het stagneert. Welke actie gaan individuele waterschappen ondernemen om het einddoel te gaan halen. Afgelopen jaar waren er 212 muskusratvangsten in Fryslân. Het is niet eenvoudig om nu jaarlijks 20% te dalen.

Piet Boer sluit zich aan bij Bé. Met elkaar moeten we verkennen of we extra stappen kunnen zetten. Het plechtig uitspreken dat je je best gaat doen is niet genoeg. Bij aanvang is het makkelijker om een

daling te realiseren dan later. De vraag is of we niet meer capaciteit nodig hebben? Moeten we niet samen een programma optuigen waarin we ervaringen uitwisselen en kijken naar elkaars aanpak. Hij sluit af met dat hij denkt dat er extra inzet nodig is.

Kees de Jong zegt dat we afgelopen jaar naar de solidariteitsfinanciering gekeken hebben. Elkaar ondersteunen is ook een onderdeel van solidariteit. Hij maakt de vergelijking met de veldproef muskusratten toen omliggende bestrijdingsorganisaties behulpzaam waren bij het wegvangen van de opgelopen populatie in Dinteloord. In Brabant worden extra mensen ingezet. Ook wordt gekeken naar ondersteuning van de Limburgse organisatie.

Wim Stegeman denkt dat Arthur het goed verwoord heeft. Er is zorg uitgesproken over het totaal. Extra inspanning lijkt hier gerechtvaardigd. Waterschappen kunnen een beroep doen op elkaar. Dat kan niet alleen binnen de bestaande bestrijdingsorganisaties maar ook daarbuiten.

Esther Groenenberg geeft aan dat Rivierenland al veel inzet gepleegd heeft bij de buurwaterschappen. Daar zit wel een grens aan, er staat nu niets tegenover. De vraag is of er maximum aan zit om dat zonder vergoeding van kosten over en weer te doen.

Chrit Wolfhagen zegt dat bij Waterschap Limburg voor komend jaar een uitbreiding van de formatie gevraagd is van 1 fte. Daarnaast speelt dat de bestrijders op leeftijd zijn waardoor er sprake is van minder inzet.

Jeroen Haan geeft tussentijds de rode draad aan: de CMB ziet de geschetste problematiek als een bestuurlijke opgave. We moeten volgend jaar niet achteruitkijken en zeggen dat we het (weer) niet gehaald hebben. Men voelt de gezamenlijke behoefte om een stap te zetten. Waar en hoe kunnen we elkaar helpen, in ieder geval in uren én in de kwaliteit van uren. Oudere medewerkers, nieuwe instroom en het verlenen van bijstand zonder verrekening zijn als aandachtspunt genoemd. Het gaat niet om 'namen en shamen' maar gezamenlijk aan een oplossing werken. Waar ligt een hulpvraag en hoe kunnen we daar invulling aangeven. Financieel verrekenen of achteraf in uren verrekenen moet beide mogelijk zijn. De aandachtspunten vragen om actie voor het vervolg.

Piet Boer is het eens met de conclusie van Jeroen. Hij houdt een pleidooi om een programma op te zetten voor het delen van best practices. De grenzen van koninkrijkes moeten worden geslecht. Ieder denkt het zelf op de beste manier te doen. Probeer dat te doorbreken en actief ervaringen te delen. Creëer een open cultuur om dit te bewerkstelligen.

Bé de Winter vult aan dat Fryslân tegen vergoeding uren en knowhow gebracht heeft naar Zuiderzeeland en Noorderzijlvest. Het hielp het Wetterskip om de eigen organisatie verantwoord af te bouwen.

Arthur Meuleman geeft aan dat hij blij is met de standpunten die door de CMB verwoord zijn. Over het organiseren van de inzet geeft hij aan dat er op korte termijn een projectgroep start die ondersteund wordt door enkele secretarisdirecteuren. Het onderwerp kostenverrekening zal meegenomen worden.

Dolf Moerkens vult aan dat er een Adviesgroep Techniek & Tactiek en een Adviesgroep Beverratten zijn. Deze adviesgroepen gaan binnenkort gezamenlijk vergaderen om het beste uit elkaar naar boven te halen. Daarnaast is het moeilijk om een blauwdruk voor geheel Nederland neer te leggen, in de praktijk blijkt bijvoorbeeld dat bepaalde vangmiddelen niet overal in het land goed werken, regionale praktijkkennis blijft dus nodig.

Besluit:

1. De CMB stelt het jaarverslag muskus- en beverratten 2021 vast.
2. De CMB stelt de jaarrekening muskus- en beverratten 2021 vast.

4. Effect natuurvriendelijk onderhoud op muskus- en beverratbestrijding (bijlage CMB 22-5)

Natuurvriendelijke oevers vragen meer inzet van de muskusratbestrijding en kan daardoor de afbouw van de formatie temperen.

Luc Mangnus geeft aan dat men in Zeeland probeert het gebied leeg te vangen voordat de natuurvriendelijke oevers aangelegd worden. Dat is echter geen garantie dat muskusratten niet terugkomen.

Kees de Jong is er bekend mee dat er meer inzet nodig is, dit zal ongetwijfeld nog verder toenemen. Biodiversiteit is een van de speerpunten van het waterschap, het heeft ontegenzeggelijk effect op het beheer.

Wim Stegeman vult aan dat er bij zijn waterschap vorig jaar een excursie georganiseerd is voor het AB over maaibeeld en muskusrattenbestrijding. Een toename van biodiversiteit heeft gevolgen voor de bestrijding.

Samenvattend: het zijn onverenigbare doelen, leg dat op de tafel van de AB's hen ervan bewust te maken dat de aanleg van natuurvriendelijke oevers een hogere inzet van muskusratbestrijders vraagt. Voor de toekomst wordt opgeroepen om ook te kijken naar innovaties zoals de inzet van speurhonden en eDNA.

HAMERSTUKKEN

5. Mededelingen (bijlage CMB 22-6)

Uitputting budget veldproef muskusratten: 2022 is het laatste jaar waarin Brabantse Delta en Zuiderzeeland herstelkosten in rekening kunnen brengen. Gepland is om volgend jaar een evaluatie te houden van de herstelkosten in relatie tot (bij)vangsten en velduren in de periode van de veldproef objectbescherming tot en met 2022.

6. Rondvraag

De volgende CMB-vergadering, op 1 juli, wordt gecombineerd met een excursie bij het Wetterskip. **Allen** geven binnen een week aan Dolf door of ze meedoen aan de excursie. Gesuggereerd wordt om ook de portefeuillehouders van de andere 13 waterschappen uit te nodigen voor de excursie. Bé de Winter vult aan dat het Wetterskip de anderen ook graag wil meenemen in hoe men erin geslaagd is om de populatie terug te dringen tot het huidige niveau. **Dolf** neemt contact op met collega's van het Wetterskip om de excursie voor te bereiden en deelt het programma met alle portefeuillehouders.

7. Sluiting

Om 13:45 uur wordt de vergadering gesloten.

ACTIEPUNTEN

Actiepunt	Actiehouder	Status
Doorgeven of men deelneemt aan de excursie op 1 juli	Allen	Vóór 1 april
Excursie voorbereiden met WF	Dolf	

Geplande CMB-vergaderingen:

- 1 juli 2022 bij Wetterskip Fryslân
- 4 november 2022 via Zoom

LANDELIJKE BEGROTING MUSKUS- EN BEVERRATTEN 2023

Jeroen Haan/Dolf Moerkens

BESPREEKSTUK OORDEELVORMEND**GEVRAAGD BESLUIT**

1. De CMB neemt kennis van de onderzoeksbegroting 2023-2025.
2. De CMB stemt in met de Begroting Muskus- en Beverratten 2023.
3. De CMB stemt in met de aanwending van € 130.000 uit het Eigen Vermogen muskus- en beverratten.

DE KERN VAN HET ADVIES

- A. Aanleiding: Voor de uitvoering van de landelijke taken op het gebied van muskus- en beverratten wordt ieder jaar een begroting opgesteld. Dit betreft de begroting 2023.
- B. Belang: Met deze begroting wordt voor de beverratbestrijding het belang van de grensbewaking veilig gesteld middels de solidariteitsfinanciering beverratten. Voor de muskusratten betreft het de landelijke coördinatiekosten en innovatie en ontwikkeling. Daarnaast is dit jaar voor het eerst de solidariteitsfinanciering muskusratten opgenomen in de begroting.
- C. Context: Voor de landelijke uitgaven van muskus- en beverratten worden de kosten jaarlijks geïncasseerd bij de waterschappen volgens bijgaande begroting. Uitgangspunt bij het opstellen van deze begroting is dat de formatie beverratbestrijding en de landelijke coördinatiekosten jaarlijks opgevoerd worden. Nieuw in 2023 is de solidariteitsfinanciering muskusratten, besluitvorming hierover vindt plaats in de Ledenvergadering op 24 juni 2022. Voorzien is dat de solidariteitsfinanciering in drie stappen opgebouwd wordt tot 100%. In de periode 2023-2026 wordt 25% van benodigde bedrag opgevoerd in de landelijke begroting muskus- en beverratten.

OVERWEGINGEN*2.1 De landelijke kosten UvW dalen met 34,1%*

De kostendaling komt door een daling van de post 'Innovatie en ontwikkeling'. De andere posten zijn nagenoeg gelijk gebleven.

2.2 De kosten voor de solidariteit beverratten dalen met 0,6%

De totale inzet is gelijk gebleven, het aantal kooizenders is iets toegenomen en de kosten voor innovatie & ontwikkeling zijn gedaald.

2.3 De kosten voor schadeherstel veldproef muskusratten zijn vervallen

De afwikkeling van de schades die het gevolg waren van de veldproef muskusratten zijn hiermee afgerond. 2022 was het laatste jaar waarin deze bijdrage geïnd is.

2.4 De 1^e stap van de solidariteit muskusratten wordt ingevoerd (25%)

In de LV van juni vindt besluitvorming plaats over de solidariteitsfinanciering muskusratten. De invoering zal gefaseerd gebeuren, in 2023-2026 wordt de eerste stap van 25% opgevoerd in de begroting.

3.1 In 2022 zal het Eigen Vermogen muskus- en beverratten met ca € 90.000 toenemen

De eDNA analysekosten blijken in 2022 lager dan in 2021 was voorzien.

3.2 Er wordt € 220.000 onttrokken aan het Eigen Vermogen muskus- en beverratten

In de CMB van 23 september 2021 is een onttrekking aan het Eigen Vermogen als wens meegegeven.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

Besluitvorming over de solidariteitsfinanciering muskusratten vindt plaats in de LV op 24 juni. De landelijke begroting muskus- en beverratten 2023 wordt geagendeerd voor de CMB op 1 juli. De stukken voor die CMB-vergadering moeten in de week van 13 juni aangeleverd worden, dit ligt dus vóór het besluit in de Ledenvergadering van de Unie.

BESPROKEN IN

De wijzigingen in de inzet beverratten en het aantal kooizenders zijn besproken in de TMB. De concept begroting is besproken in de WMB, de toelichting in de onderzoeksagenda is aangepast voor wat betreft de aanwending van het Eigen Vermogen.

VERVOLG/COMMUNICATIE

De kosten van de landelijke begroting Muskus- en Beverratten 2023 worden begin 2023 in rekening gebracht bij de Waterschappen. Dit wordt samen met de rekening van het Uniebureau gedaan.

Onderzoeken muskus- en beverratten 2022 - 2025			rood cursief is nieuw/aangepast				
	totaal bedrag	Periode	2022	2023	2024	2025	Opmerkingen
eDNA (wordt gedeeltelijk uit Life MICA gefinancierd)							
Universiteit van Amsterdam	1.368.000	2020-2023	342.000	342.000			Levering van 10 Auto Samplers Analysekosten komen boven inzet voor bemonstering die door de betrokken organisaties geleverd wordt. Besluit ná Life MICA. De WMB heeft de ambtelijke Stuurgroep eDNA verzocht met een eerste schets te komen voor de uitrol van de toepassing van eDNA in het muskusrattenbeheer in combinatie met een op te stellen businesscase.
Bijdrage Life MICA aan UvA voor eDNA	-345.674	2020-2023	-86.419	-86.419			
Overblijvende kosten eDNA voor UvW			255.581	255.581			
Auto Samplers t.b.v. eDNA via UvA	100.000	2021-2024	25.000	25.000	25.000		
Bijdrage aan WMNL en WF voor analysekosten eDNA		2023-2024	233.617	200.000			
Vervolg eDNA	PM	2023-2024			PM	PM	
Life MICA							
Externe kosten WSRL (penvoerder LIFE MICA)	236.367	2020-2023	59.092	59.092			
Externe kosten UvW	110.000	2020-2023	27.500	27.500			
Bijdrage Life MICA aan UvW voor DNA mapping	-69.376	2020-2023	-17.344	-17.344			
Strategie muskusratten							
Organisatie gecoördineerde aanpak tijdens terugdringen	50.000	2021/2022					Voorzien na 2025 In 2023, 2027, 2031 en 2035 door UvA
Organisatie gecoördineerde aanpak na terugdringen	PM						
Evaluatie voortgang terugdringen tot landsgrens	30.000	2023-2035		7.500			
Zenderen muskus- en beverratten							
Doorstart Dijkgravers-project i.s.m. UvA	15.000	2022	15.000	35.000			Tijdelijke inleenkracht bij H&A voor begeleiding zenderproject
Bestrijden muskusratten in otter- en bevergebieden							
Onderzoek aanpassen vangmiddelen in otter- en bevergebied	25.000	2022-2023	17.500	7.500			Bij voorkeur in samenwerking met een hogeschool
Invoelod op ecosysteem, bedreiging inheemse flora en fauna							
Evaluatie objectbescherming Dinteloord & Lelystad	20.000	2023		20.000			Na afloop van schadeherstelperiode in 2022
Positieve en negatieve effecten op ecosysteem + bedreiging inheemse flora & fauna	PM	2024-2030			PM	PM	Besluit ná Life MICA, loopt door tot ca. 2030
Totaal benodigd			615.946	619.829	25.000	-	
Financiering							
Stowa bijdrage	-100.000	jaarlijks	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	Het eigen vermogen neemt in 2022 met ca. 90.000 toe door meevallende eDNA analysekosten in 2022. In 2023 wordt 220.000 onttrokken worden aan het Eigen Vermogen muskus- en beverratten.
Uit eigen vermogen muskus- en beverratten	-220.000	eenmalig		-220.000			
Nog op te brengen door waterschappen			515.946	299.829	PM	PM	
via landelijke begroting MBR 2022-2028 (afgerond)			515.000	300.000			
AFWIKKELING VELDPROEF MUSKUSRATTEN							
Schadeherstel Dinteloord en Lelystad	500.000	Tot en met 2022	100.000	0	0	0	Gedurende 5 jaar 100.000 per jaar (tm 2022)
Totaal bedrag voor innovatie & ontwikkeling dat geind wordt bij de waterschappen			615.000	300.000			

Verdeling landelijke kosten Muskus- en Beverratten 2023

1/2

Volgens besluit LV 01-97a worden de kosten van de beverrattenbestrijding verdeeld over een aantal waterschappen exclusief de zuiveringschappen. Dit geschiedt op basis van hectares.

Volgens besluit DB 06-93a worden de kosten voor het meerjarenonderzoek verdeeld over een aantal waterschappen exclusief de zuiveringschappen. Dit geschiedt op basis van hectares.

Volgens besluit op DB 00-292a worden de kosten van de muskusratbestrijding gelijkelijk verdeeld over alle waterschappen exclusief de zuiveringschappen. Aantal waterschappen:

21

Volgens besluit op LV 10-34 zullen de waterschappen de verhoogde bijdrage financieren indien de provincies niet meer in hun aandeel zullen voldoen (ca 50% bijdrage)

Vanaf 2012 wordt jaarlijks € 100.000 voor onderzoek muskus- en beverratten begroot bij Stowa en wordt de landelijke Vangstregistratie (nu trAPP) begroot bij Het Waterschapshuis

Volgens **voorzien** besluit op LV 22-20 worden de kosten van de solidariteit muskusratten voor 50% verdeeld naar rato van de WOZ-waarde en voor 50% gelijkelijk verdeeld over alle waterschappen. Aantal waterschappen:

21

Kosten per jaar Rode bedragen zijn aangepast ten opzichte van vorig jaar

BEGROTING 2023			
Landelijke kosten UvW	€	Solidariteit Muskusratten	Solidariteit Beverratten €
Salaris incl. werkgeverslasten & huisvesting	130.000,00	Inzet waterschappen zie specificatie op volgend blad	Inzet NONL 385.000,00
Innovatie & ontwikkeling muskusratten	217.500,00	Percentage van de solidariteit die in de periode 2023-2026 in rekening wordt gebracht: 25%	Inzet Rivierenland 357.500,00
Vergaderingen, lunches	3.000,00		Inzet Limburg 330.000,00
Adviesgroep Techniek&Tactiek	2.500,00		Inzet Brabant 16.500,00
Communicatie & Website	2.000,00		Flexibele inzet 38.500,00
Opleidingen, cursussen, congressen	2.500,00		Adviesgroep beverratten 2.500,00
APP eDNA	2.500,00	Overgenomen van blad 2	Kooizenders 112.500,00
			Innovatie & ontwikkeling beverratten 82.500,00
Landelijke kosten UvW	360.000,00	Solidariteit Muskusratten € 1.096.799,50	Beverratten 1.325.000,00

Kooizenders t.b.v. beverratten	Bedrag per zender per jaar (afgerond)	# voor beverratbestrijding	€
NONL	150,00	250	37.500
Rivierenland	150,00	250	37.500
Limburg	150,00	200	30.000
Brabant	150,00	10	1.500
(door)ontwikkeling slimme vangkool/-zender	6000,00		6.000
		710	112.500

Inzet beverratbestrijding	Fte's 2023	T.o.v. 2022	Fte's 2022	Kooizenders €
Brabant	0,3	0,3	0,0	Aanschaf kooizender 397,49
NONL	7,0	0,0	7,0	Per jaar (uitgaande van 4 jaar) 99,37
Rivierenland	6,5	-0,5	7,0	Abonnement per jaar 50,82
Limburg	6,0	0,0	6,0	Afgerond per jaar 150,00
Flexibele inzet	0,7	0,2	0,5	
Fte's t.b.v. beverratten	20,5	0,0	20,5	

	Ha verdeelsleutel*				WOZ verdeelsleutel**			
	solidariteit beverratten	Solidariteit beverratten		Landelijke kosten UvW	solidariteit muskusratten	Solidariteit muskusratten		Totaal
Verdeling naar de leden Waterschap	3.592.367	€ 1.325.000,00	€	360.000,00	2.511.198.284.598	€ 1.096.799,50	€	2.781.799,50
Aa en Maas	161.007	€ 59.385,43	€	17.142,86	108.806.000.000	€ 49.875,51	€	126.403,80
Amstel, Gooi en Vecht	70.189	€ 25.888,34	€	17.142,86	319.124.624.000	€ 95.805,25	€	138.836,45
Brabantse Delta	170.744	€ 62.976,81	€	17.142,86	117.736.775.000	€ 51.825,83	€	131.945,49
De Dommel	151.000	€ 55.694,48	€	17.142,86	136.001.502.015	€ 55.814,51	€	128.651,85
De Stichtse Rijnlanden	83.015	€ 30.619,05	€	17.142,86	138.048.989.000	€ 56.261,65	€	104.023,56
Delfland	40.821	€ 15.056,32	€	17.142,86	166.146.900.000	€ 62.397,72	€	94.596,89
Drents Overijsselse Delta	255.105	€ 94.092,31	€	17.142,86	78.170.000.000	€ 43.185,17	€	154.420,34
Fryslân	346.000	€ 127.617,81	€	17.142,86	71.052.000.000	€ 41.630,73	€	186.391,39
Hollands Noorderkwartier	196.600	€ 72.513,47	€	17.142,86	167.399.333.128	€ 62.671,22	€	152.327,55
Hollandse Delta	102.400	€ 37.768,97	€	17.142,86	119.100.000.000	€ 52.123,53	€	107.035,36
Hunze en Aa's	207.000	€ 76.349,38	€	17.142,86	44.945.000.000	€ 35.929,44	€	129.421,68
Limburg	220.985	€ 81.507,58	€	17.142,86	138.200.000.000	€ 56.294,62	€	154.945,06
Noorderzijlvest	144.000	€ 53.112,61	€	17.142,86	37.018.000.000	€ 34.198,33	€	104.453,80
Rijn en IJssel	194.945	€ 71.903,04	€	17.142,86	76.337.145.000	€ 42.784,91	€	131.830,81
Rijnland	108.896	€ 40.164,94	€	17.142,86	219.938.000.000	€ 74.144,71	€	131.452,50
Rivierenland	201.000	€ 74.136,36	€	17.142,86	125.014.960.692	€ 53.415,25	€	144.694,47
Scheldestromen	190.273	€ 70.179,84	€	17.142,86	53.046.000.000	€ 37.698,55	€	125.021,24
Schieland en de Krimpenerwaard	35.108	€ 12.949,15	€	17.142,86	88.222.000.000	€ 45.380,34	€	75.472,35
Vallei en Veluwe	245.633	€ 90.598,68	€	17.142,86	166.780.715.000	€ 62.536,13	€	170.277,67
Vechtstromen	225.800	€ 83.283,53	€	17.142,86	92.123.000.000	€ 46.232,25	€	146.658,64
Zuiderzeeland	241.846	€ 89.201,90	€	17.142,86	47.987.340.763	€ 36.593,83	€	142.938,58
2023 muskus- en beverratten	€	1.325.000,00	€	360.000,00		€ 1.096.799,50	€	2.781.799,50
2022 muskus- en beverratten	€	1.333.500,00	€	546.500,00		€ -	€	1.880.000,00
Verschil 2023 - 2022 €	€	-8.500,00	€	-186.500,00		€ 1.096.799,50	€	901.799,50
Verschil 2023 - 2022 %		-0,6%		-34,1%				48,0%

* Hectares verdeelsleutel beverratten 2021, AGV en HHNK is aangepast t.o.v. 2020

** WOZ verdeelsleutel muskusratten 2020, peiljaar 2020 wordt voor deze verdeelsleutel gehanteerd tot en met 2026

Vanaf 2023 worden er geen bedragen meer geïnd voor de afwikkeling van de veldproef muskusratten

De solidariteit muskusratten wordt gefaseerd ingevoerd, de 1e stap (25%) in 2023; de 2e stap (50%) in 2027 (met een eventuele bijsturing na de evaluatie in 2025); en de 3e stap in 2031 (met een eventuele bijsturing na de evaluatie in 2029)

Vanaf de begroting 2027 worden de Solidariteit Beverratten en de Landelijke kosten UvW verdeeld via dezelfde verdeelsleutel als de Solidariteit Muskusratten

Inzet uit solidariteit muskusratten	2023 (25%)*	Verschil 2023-2022	2022	Voorzien (100%)
Aa en Maas	€ 26.582,50	€ 26.582,50	€ -	€ 106.330,00
Amstel, Gooi en Vecht	€ -	€ -	€ -	-
Brabantse Delta	€ 85.017,50	€ 85.017,50	€ -	€ 340.070,00
De Dommel	€ 60.372,50	€ 60.372,50	€ -	€ 241.490,00
De Stichtse Rijnlanden	€ 21.932,50	€ 21.932,50	€ -	€ 87.730,00
Delfland	€ -	€ -	€ -	-
Drents Overijsselse Delta	€ 68.916,88	€ 68.916,88	€ -	€ 275.667,50
Fryslân	€ -	€ -	€ -	-
Hollands Noorderkwartier	€ -	€ -	€ -	-
Hollandse Delta	€ 12.671,25	€ 12.671,25	€ -	€ 50.685,00
Hunze en Aa's	€ 96.816,88	€ 96.816,88	€ -	€ 387.267,50
Limburg	€ 97.843,75	€ 97.843,75	€ -	€ 391.375,00
Noorderzijlvest	€ 43.826,25	€ 43.826,25	€ -	€ 175.305,00
Rijn en IJssel	€ 101.156,88	€ 101.156,88	€ -	€ 404.627,50
Rijnland	€ -	€ -	€ -	-
Rivierenland	€ 188.015,00	€ 188.015,00	€ -	€ 752.060,00
Scheldestromen	€ 98.618,75	€ 98.618,75	€ -	€ 394.475,00
Schieland en de Krimpenerwaard	€ 11.973,75	€ 11.973,75	€ -	€ 47.895,00
Vallei en Veluwe	€ 35.107,50	€ 35.107,50	€ -	€ 140.430,00
Vechtstromen	€ 146.048,75	€ 146.048,75	€ -	€ 584.195,00
Zuiderzeeland	€ 1.898,75	€ 1.898,75	€ -	€ 7.595,00
2023 solidariteit muskusratten	€ 1.096.799,38	€ 1.096.799,38	€ -	€ 4.387.197,50

* Voor de berekening van de bedragen is het aantal km oeverlengte per uurhok bepaald in trAPP. Alleen grensuurhokken en bepaalde uurhokken langs beken en rivieren komen in aanmerking voor een vergoeding. De basisinzet voor ieder uurhok (0,5 uur per kilometer watergang) wordt door het waterschap zelf bekostigd

* Voor de salariskosten is uitgegaan van het maximum van schaal 6 inclusief werkgeverslasten en een toeslag voor bijkomende kosten (vervoer, materiaal, materieel, ARBO enz) conform de Handleiding Overheidstarieven

BEVERPROBLEMATIEK

De portefeuillehouder van Waterschap Limburg heeft gevraagd om van gedachten te wisselen over de beverproblematiek. Onder de vorige voorzitter is afgesproken om de bestrijding van muskus- en beverratten bestuurlijk gezien gescheiden te houden van de beverproblematiek. De CWK is toen aangewezen als het gremium waar de beverproblematiek geagendeerd zou worden.

In 2021 is op verzoek van de waterschappen Limburg en Rivierenland een notitie opgesteld over de beverproblematiek (bijlage CMB 22-9b) en geagendeerd in de WWK.

Enkele relevante passages uit de oplegnotitie:

Inleiding

- a. Aanleiding: Door de waterschappen Limburg en Rivierenland is gevraagd om te gaan overleggen met IPO en LNV omdat de beverproblematiek steeds grotere vormen aanneemt. Daarnaast zijn regelgeving en uitgangspunten niet meer passend bij de huidige populatieomvang en lopen deze uiteen tussen provincies en waterschappen onderling.
- b. Belang: Het te bereiken doel is dat waterbeheerders in situaties waarbij waterveiligheid en/of wateroverlast in het geding zijn direct maatregelen kunnen nemen. In de bijlage is onder het kopje 'Wensen waterschappen' aangegeven op welke onderwerpen de waterschappen in overleg willen met IPO en LNV.
- c. Context: De aanwezigheid van bevers kent naast het positieve effect op de biodiversiteit ook verschillende nadelige effecten. Door graverij in oevers en waterkeringen kan de waterveiligheid in het geding komen. Door de groeiende populatie nemen de problemen voor de waterschappen toe. Niet alleen bij de waterschappen lopen de jaarlijkse kosten op, ook bij gemeenten is dit het geval. De maatschappelijke kosten zijn in Limburg al niet meer te verantwoorden

Besluit WWK

1. De WWK verzoekt de Unie om in overleg te gaan met IPO en LNV over de gesignaleerde knelpunten en wensen en hiervan mededeling te doen aan de CWK;
2. De WWK verzoekt de Unie om in overleg te gaan met IPO, LNV en het HWBP om de aanleg van duurzame maatregelen tegen graverij door bevers en de aanleg van mitigerende maatregelen voor subsidie in aanmerking te laten komen;
3. De WWK verzoekt de Unie om:
 - 3.1. In overleg met het IPO een landelijk beverprotocol voor waterschappen te op te stellen als uitwerking van de gedragscode om op die manier tot een landelijk eenduidige werkwijze te komen;
 - 3.2. In overleg met Bij12 te komen tot een herijking van het kennisdocument Bever van Bij12 m.b.t. de kwetsbaarheid van bevers voor handelingen m.b.t. waterbeheer (verlagen dammen, uitvoeren van onderhoud);

BEVERPROBLEMATIEK WATERSCHAPPEN

Samenvatting van de gesprekken met de waterschappen Limburg en Rivierenland

Waterschap Rivierenland

Het waterschap heeft eigen beverbeleid en er is een goed contact met zowel de FBE's als de provincies Gelderland en Zuid-Holland. In het beleid is vastgelegd dat bij het ontwerp van waterkeringen preventieve maatregelen worden getroffen op plekken waar de afgelopen 5 jaren bevers of dassen gevestigd zijn of waar aannemelijk is dat dassen of bevers zich gaan vestigen.

De beleidslijn, zoals verwoord in het Beverprotocol, wordt nu ook in Utrecht en Overijssel als basis voor een ontheffing gebruikt. Noord-Brabant is minder ver, maar gaat ook die kant op. Alles in samenwerking met de andere waterschappen in die provincies.

Waterschap Limburg

Limburg is koploper qua aantal bevers. Populatiebeheer zou de beheerkosten kunnen terugdringen, maar de provincie heeft juridisch nog niet kunnen onderbouwen dat dit toegestaan is, noch is er politiek draagvlak voor.

Grootste issue zijn de kosten, gemiddeld is dit 350.000 per jaar voor beverbeheer (van € 230.000 in een droog jaar tot maximaal € 550.000). Een probleem van onbekende omvang zijn de risico's door graafschade. De populatie in Limburg bestaat uit 1.000 tot 1.200 bevers. Met de provincie was overleg gaande over de beverproblematiek. De vraag is hoe dit met het nieuwe college van GS vervolgd wordt.

Door de waterschappen Limburg en Rivierenland geconstateerde knelpunten

1. Hoge kosten voor waterschappen:
 - Administratief: verantwoording, plannen, onderzoek, analyses
 - Beheer in het veld: herstel van graafschade, dammen, inspecties en waar nodig afschotDaarnaast zijn er (in Limburg) ook kosten voor gemeenten.
2. Voor primaire waterkeringen wordt de realisatie van preventieve maatregelen, op locaties waar eerder graverij door bevers geweest is, meegenomen in subsidie aanvraag bij het HWBP.
3. Oeverholen zijn slecht te lokaliseren met de huidige stand der techniek. Hierdoor is er een veiligheidsrisico in primaire waterkeringen! Bij regionale waterkeringen zorgen oeverholen voor veiligheidsrisico's in zowel keringen als onderhoudspaden. Daarnaast is er steeds grotere overlast voor derden (ProRail, gemeenten, particulieren, etc.).
4. De aanleg van preventieve/mitigerende maatregelen is niet vrijblijvend. Het vormt de basis van de provinciale ontheffingen, om in te mogen grijpen bij schade door bevers, die aan waterschappen verleend zijn.
5. De muskus- en beverratbestrijding wordt ernstig belemmerd door de aanwezigheid van bevers (en andere beschermde soorten). Muskus- en beverratten worden niet alleen bestreden vanwege de waterveiligheid maar ook vanwege de biodiversiteit. Beide soorten zijn om die reden opgenomen op de Unielijst invasieve soorten. De provincies zijn verantwoordelijk voor de biodiversiteit. Daarnaast heb je in getijdengebied een beperkte keuze van vangmiddelen die te gebruiken zijn, in combinatie met een betredingsverbod is de muskus- en beverratbestrijding niet uit te voeren. Betredingsverboden hangen in grote mate af van de lokale terrein beherende organisatie.
6. De waterschappen zien een overeenkomst tussen de beverproblematiek en de wijze waarop provincies omgaan met invasieve exoten van de Unielijst (EU lijst invasieve exoten). De verschillen tussen de provincies zijn groot, er zijn nog steeds provincies die geen beleid hebben met betrekking tot invasieve exoten. In andere provincies beperkt het beleid zich tot N2000 gebieden. Dezelfde verschillen zien we met betrekking tot bevers.

Wensen waterschappen Rivierenland en Limburg

1. Als er geen risico is dat de duurzame populatie in het gedrang komt de administratieve last voor de waterschappen beperken bij werkzaamheden nabij- of ingrepen in bevergebieden.
2. De provincies gaan de nodige ontheffingen verstrekken zodat waterschappen in voorkomende gevallen direct maatregelen kunnen nemen.
3. Is populatiebeheer mogelijk onder de habitatrichtlijn? De provincies zorgen voor een juridische onderbouwing van populatiebeheer voor regio's waar er geen risico is dat de duurzame populatie in het gedrang is.
4. De provincies wijzen (rode) gebieden aan waar bevers vanwege (water)veiligheidsrisico's ongewenst zijn.
5. De provincies maken eenduidig beleid voor populatiebeheer van bevers en het aanwijzen van gebieden waar bevers ongewenst zijn.
6. Bevers vernielen het bronmilieu van zeldzame waterdieren, welke afweging maak je hier? Voor vismigratie heeft waterschap Limburg een kaart gemaakt. Wie maakt deze afweging voor andere soorten?
7. Cofinanciering voor duurzame maatregelen tegen graverij.
8. De provincies zorgen er in hun ontheffingen/opdrachten voor dat de muskus- en beverratbestrijding niet gehinderd wordt door betredingsverboden, hoogstens wordt het gebruik van door verbrandingsmotoren aangedreven vaar- en voertuigen aan banden gelegd in bepaalde perioden.
9. De provincies maken eenduidig beleid voor invasieve exoten van de Unielijst en beperken dat niet tot N2000-gebieden.

Bij knelpunten:

- Ad 2) Het programmabureau van het HWBP heeft aangegeven dat subsidie alleen wordt overwogen op die locaties waar de dijk ook daadwerkelijk 'op de schop gaat'. Iedere maatregel zal op zich beoordeeld worden met behulp van een nog uit te werken toetsingskader. Duidelijk is wel dat op een traject met een binnendijkse versterkingsopgave, buitendijkse preventieve maatregelen niet subsidiabel zijn en andersom. Wel is het denkbaar dat de preventieve maatregel wel uitgevoerd wordt door de aannemer die de versterking ook uitvoert als meekoppelkans. Maatregelen op dijktrajecten waar helemaal geen opgave is vanuit het HWBP komen sowieso niet in aanmerking.
- Ad 3) Waterstandsverlaging is moeilijk in verband met scheepvaartbelangen, daarbij blijft het een momentopname.

Bij Wensen:

- Ad 4 en 5) Rode gebieden (nulstand of niet-kansrijke gebieden voor bevers)
- Bij Rivierenland komen hiervoor met name de boezemwateren in aanmerking. In het rivierengebied lijkt dat niet haalbaar/wenselijk, behalve dan dat de bever niet in de keringen mag komen.
- In Limburg zijn zogenaamde niet-kansrijke gebieden al aangewezen. Hier kan echter niet preventief worden gewerkt, alleen probleemgestuurd. Afschot behoort daar (uiteindelijk) wel tot de mogelijkheden.

Reactie andere waterschappen:

Zuiderzeeland: In Flevoland speelt de beverproblematiek minder door vaste waterpeilen en een grote drooglegging. De populatie is de laatste jaren sterk toegenomen, maar heeft nog niet tot grote problemen geleid. Men gaat aan de slag met de actualisatie van het beverprotocol. Voor wat betreft muskusrattenbeheer spelen er nu al problemen bij het betreden van natuurgebieden, dat probleem wordt groter als men alle muskusratten uit het gebied wil wegvangen overeenkomstig de landelijke strategie.

Aa en Maas: Wij onderschrijven de noodzaak om iets te doen aan de bevergraverij op risicovolle locaties. Het stuk mag alleen wel wat meer 'kop en staart' hebben, zodat de context en problematiek duidelijker is. Het voelt nog niet als een plan van aanpak of als een afgewogen advies. Dat er landelijk afgestemd moet worden en dat er vanuit het HWBP meer aandacht voor moet zijn is zeer wenselijk. De parallellen met invasieve soorten en muskusratten maakt dat er verschillende zaken door elkaar heen lopen, waardoor de urgentie voor een passende aanpak van bevergraverij mogelijk wordt overschaduwd door andere problemen. Momenteel zijn wij Brabantbreed bezig met beleid en protocol opstellen, waarvoor het protocol van Rivierenland als startpunt geldt. Deze zal wel wat worden aangepast, maar de hoofdlijn lijkt overeind te blijven. Daarnaast zijn wij bij inrichtingsprojecten bezig om het gebied zo in te richten dat er ruimte is voor de bever, maar dat die zich niet rondom de waterkeringen gaat vestigen. Het territorium is dan bezet, maar wel op een acceptabele manier.

Hunze en Aa's onderschrijft de problematiek. Ook de samenwerkingspartners (Noorderzijlvest, Vechtstromen en WDO Delta) zijn akkoord met de opzet en ondersteunen deze. De discussie over aanvliegroute (waterveiligheid of muskusrattenbestrijding) is aanwezig, maar je kunt dus ook zeggen dat alle waterschappen afzonderlijk de problematiek onderschrijven.

Vallei en Veluwe: Ambtelijk nog moeite om akkoord te geven om deze notitie vanuit ons waterschap te laten onderschrijven. Dat zit 'm voornamelijk in de vorm van de notitie, want er staan een aantal zaken in die zeker relevant zijn om landelijk te agenderen en waar we met de provincies naar verwachting lastig uit gaan komen. Ik lees het meer als een gespreksverslag, wat bestaat uit input van twee waterschappen. Ik mis de context, ook is het een opsomming van allerlei informatie en lopen er knelpunten rondom drie onderwerpen door elkaar (bevers, muskusrattenbeheer en (overige) exoten).